

Biennale Miskolcon

Részlet a miskolci biennaléről.

A képzőművészeti élet nagy eseményei közé tartozik a Miskolcon megnyílt III. Országos Grafikai Biennale. A kétevenként ismétlődő tárlat jelentőségét növeli, hogy csak az utolsó két évben és csak sokszorosított eljárással készült műveket lehet bemutatni.

Jóleső érzés volt felfedezni az 1964 és 1965-ös Szegedi Nyári Tárlatokról már ismert lapokat. Kiállításaink rangját, színvonalát bizonyította, hogy a nyári tárlatok kis részét alkotó sokszorosított grafikai anyag legjobb művelői a miskolci biennale vezető mesterei. A kiállító 60 művész közül 15-en, tehát a résztvevők negyed része a nyári tárlatokon is szerepelt. Kondor Béla, a legutóbbi biennale nagydíjasa külön teremben mutatta be műveit. Ezek nagy részét a szegedi közönség is ismeri, múlt évi gyűjteményes kiállításáról.

Vasárnap délelőtt a kiállítás nagyteremében a SZOT 13 tagú kamaraegyüttese Arcadeti, Bach, Dowland, Jannequin kórusokat szólaaltatott meg nemes egyszerűséggel, emelve a kiállítás ünnepélyességét. Szép és vá-

rosunkban is követhető kezdeményezésnek tartom, jelentős kiállítások nyitvatartása alatt, vasárnap délelőttönként kamaraegyüttesek felőráss önfelédtt muzsikálását.

Szeged képzőművészeti életének közelmúltban megindult pezsgését fokozná a miskolci biennalehoz hasonló, kispasztikai és éremművészeti kiállítás. A magyar szobrászat legnevezetesebb hagyománya a kispasztika. A két világháború között jelentős művészeink, mondhatni egyedüli kifejezési formája jelen pillanatban kissé háttérbe szorult, pedig nagymesterei közöttünk élnek: Ferenczy Béni, Pátzay Pál, Kerényi Jenő, Mikus Sándor és az érmészet klasszikusává nőtt Borsos Miklós. Országos jelentőségű nemes feladatot vállalna a város, ha a magyar kispasztika fejlődésének lehetőségét adna egy szegedi országos kispasztikai és éremművészeti biennale megrendezésével. A vállalkozás sikerét feltétlenül elősegítené, hogy a főváros után Szegeden és környékén él a legtöbb szobrászművész.

Tóth Sándor

Az MSZBT küldöttsége Tbilisziben

Öt napja tartózkodik a Szovjetunióban a Magyar-Szovjet Baráti Társaság küldöttsége Varga Gyulának, a Zala megyei pártbizottság első titkáranak vezetésével, melynek tagja dr. Bozó Sándor, az MSZBT megyei elnöke is. A küldöttség részt vett a moszkvai november 7-i díszszemlében és a kormányfogadásán, megtekintette a moszkvai forradalmi múzeumot és a borogyinói csata körképét, találkozott az SZKP pártfőiskolájának magyar hallgatóival.

Kedden a magyar küldöttséget fogadta P. N. Fedoszejev akadémikus, az SZKP Központi Bizottságának tagja, a Szovjet-Magyar Baráti Társaság elnöke. Este a magyar küldöttség a moszkvai Nagyszínház Anyegin-előadásán vett részt.

Szerdán délelőtt az MSZBT-delegáció négynapos látogatásra Tbiliszibe, Grúzia fővárosába repült.

TERSÁNSZKY J. JENŐ

CÉZÁR és a szerelem

Ha naplót írnék róla, körülbelül így festene.

AZ ELSŐ NAP:

Be kínos volt, be kínos! Hivatalból jövök haza aznap, mikor áthelyeztek. Még nem ismerem a kisvárosi utcát.

Hát egy rácskapunál, egy borjúnyi szentbernát-hegyi rohan a kapunak. És ordít, vonít kinyitásban és düheben, hogy nem marhat le. Ezer szerencse, hogy a kapu zárva. Így is úgy ugrok félre, mint a lövészre az a nyúl, amelynek szülei nem voltak párdúcok Nubiában.

Ez semmi volna. De az ablakban, ahol el kell haladnom, egy bájos leányfej s egy idősebb hölgyé, nyilván az anyjéé.

A rémületől a lépteim elvesztik a ritmusukat s úgy megyek, mint mikor járn tanultam. Pont az ablak alatt pedig megbotlom.

Be kínos! Ilyen gyáva fráter! De mit tegyek? Ez az idegek gyáva-sága, nem a lelkiületé. Azazhogy hagyjuk ezt.

MÁS NAP:

Amikor jövök, a kutyát — ezúttal messziről — kinn látom fekdüni a járda szélén. De már nem vonulhatok vissza, mert az ablakban ott van a bájos ismeretlen, anyjával, s röstellném.

Kacagtatón undorító, ami benem végbemegy, amikor közvetlen közelből, a kutya, ahogy meglát, fölkel és jön elem. Nem ellenséges ezúttal. Úgy látszik, csak a nadrágot akarja megszagolni.

De a nadrágomban a lábaim már reszketnek és a szemem előtt dülnék össze az utca háza, mint egy berugott bál és az ég rogy alá és a föld hullámszik talpam alatt, mint a tenger.

A kutya orra három ujnyira a lábikrámtól. Így haladnánk el edeskettesben az ablak alatt.

Rohanj neki! Iramodj! Míg beléd nem mar ez a fenevad! — sístergi minden idegem. Kivált, amikor a kutya, pont az ablak alatt, egyszerre elém kerül.

Csak pacsit akar adni? Dehát nem fogadom el. Hallatlan büszke vagyok. A levegőbe tartom az orromat.

De a kutya nem enged. Szókdősni kezd előttem. Két ízben a kabátomat végigsimítja mancsával, s lába bele is akad a kabátzsebembe.

Az ablakból hallom a mamát:

— Cézár! Nem jössz vissza mindjárt! — majd nekem címezve a szavakat: — Ne féljen, kérem, nem bánt, csak játszik. Cézár! Te engedetlen!

Erre illenek, hogy visszanezdek. De ezt sem teszem. Nem mosolyogtak ugyan rajtam. De annál rosszabb. Mert sajnáltak.

A veszélyen túl düh csap fel bennem. Na, ilyetsmi nincs többé! Szerzek valahol egy fegyvert. És ha megint hazzám közeledik az a dög, egyszerűen lelövöm.

Nonono! Néhány perc múlva már inkább azon töprenkedem, hogy kel-

lene a másik utcán kerülni ezentúl, feltűnés nélkül, mivel negyedórnyi út.

NEHÁNY NAP MULVA.

Estefelé tartok haza. Messzebről láttam már, hogy egy vézna fiú, egy csomaggal a hóna alatt, benyitott a ház kapuján.

Nyilván nem tudott a kutyáról. Mikor odaérek a ház elé, nagy jelenet. A kutya ráugrott a fiúra, úgy hogy az szegény hanyatt esett az ijedtségtől, sőt el is ájult.

A háziak éppen most rohannak ki a fiú ordítására. Az idősebb hölgy kétségbe van esve. Elriogatja a kutyát és feltapásztaná a fiút.

Erre én segítek. Úgy viszem be a tornácra — karomban. Persze semmi baja. Egy pohár víz és már csak reszket éppen, egy kissé.

En a háziakkal ismerkedem és csillapítom zavarukat. Fettegetem felváltva a mamának és lányának a félelem természetrajzát. De nagyobb előszeretettel a lánynak.

Valóságos hősnék érzem magam, annyi bizonyos. Már alig rezzenek össze, amint az eb ott ólálkodik körülöttünk és szagolgat.

TIZEDNAPRA,

Ahogy jövök és látom a kutyát az utcán, dehogyan átkozom már! „Drága, jó kis kutyuskám!” — így becézem magamban. Nekí köszönhetem, hogy mindennapos vagyok a házban s az ifjabbik, bájos gazdája egy hét múlva hivatalosan a menyasszonyom.

Ez lenne ennek a történetnek rövid naplója.

Ha másutt olvasnám, kevesebb hitelt adnék neki.

A hasznos változtatások brigádja

A nyári és őszi hónapokban ismét nagyot haladt a kitűzött cél, a szocialista cím felé a Pattantyús professzor nevét viselő kábelgyári műszaki brigád. A fiatal mérnökökből, technikusokból, művezetőkől verbuválódott brigád, híven a választott névhez, továbbra is az újítások, ésszerűsítések megoldására összpontosítja energiáját.

Mindig új feladatok

A brigádnapló: elgondolások és megvalósítások, töprengések és sikerek tárlata. Minden oldalon a mérnöki precizitás jelei. Adatokon, műszaki leírásokon siklik végig a szem, s a kéz mind több valóra vált elképzelést lapoz fel.

Szép Lajos, a gyáregység műszaki osztályának vezetője egész sor fénypépet tesz az asztalra. Érthető „atyai” büszkeséggel párosul ez a mozdulat, hiszen a gépek, szerkezetek, berendezések képei a brigád szellemi újszülöttjeit ábrázolják.

— Nehézségeink támadtak az új profilletelepítés során — mondja a műszaki osztály vezetője. — Nem volt elegendő a sodró kapacitásunk, s fennállt az a veszély, hogy az új gyártmányoknak csak az előbbiekróvására sikerült helyet szorítani a telerésben.

Van azonban egy igen pozitív tulajdonsága ennek a műszaki gárdának. Az, hogy a tennivalók hatására mindig megokszorozódik tettehőkészségük. Ez esetben is felnöttek a feladat nagyságához, s megalkották az 1+1-es célsodrógépet.

„Benjamin” gazdaságosabb

Az új „sztár” a kábelgyártás „Benjaminja”: a legkisebb gép, amelyet sodrásra alkalmaznak. S hogy ez mennyiben előny?

Az eddigi legkisebb sodrógép, a Diósgyőri Gépgyár konstrukciója, 1+6-os volt; a „bölcsöből” hat szálát futtattak, emellé csatlakozott még egy hetedik, s ez így is volt rendjén héterű vezeték sodrásánál. Hanem az új gyártási feladat kéterű vezeték előállítására, s kisebb gép híján ezt a két eret a régi gépen kellene sodorni ma is, ha a brigád nem gondolkodik, cselekszik gyorsan a gazdaságosságért.

A tett annyira gyorsan követte a gondolatot, hogy míg szeptember elején csak a tervkénl tartottak, október 1-én készen is állt, üzembe is helyezték az 1+1-est. A gépnek nemcsak a gyáregység vezetői örültek, a kezezőlőknek is könnyebbé vált a munka. Zártabbá és biztonságosabbá tették az új megoldás, meg az sem kis dolog, hogy az 1+6-os 20 kilowattorájával szemben az új konstrukció csak 5 kilowattóra energiát használ fel.

Az alapanyag mérésének korábbi tervét — annak ellenőrzését, hogy mennyi PVC-t használ fel egy-egy dolgozó — ugyancsak sikerült valóra váltani. Egy tömlőzőgép már fel is szerelték az automatikus őrítéssel és számlálóval rendelkező PVC-adagolómerleget. Most arra törekszenek, hogy a többit is mihamarabb elássák az automatikus szerkezetek.

Stopper a műszerfalán

Újabbán órákat is szerkeszt a Pattantyús-brigád, de nem akármilyen kronometereket. Az egyiknek például az a hivatása, hogy megmondja, egy műszak alatt mennyit üzemel a gép. A tévedhetetlen veszteségidőmérő a gép áramkörébe van kötve, vele jár vagy áll.

A másik óra a gyártott huzalok hosszát követi mutatójával: tíz méternek egy másodpercnyi elmozdulás felel meg. A szellemes, magneses elven működő szerkezet jobb az eddigi mechanikus számlálóóránál. Elhelyezése megoldható a gép műszerszekrényén, tehát a dolgozó állandóan szemmel kísérheti. De nemcsak a munkás, az üzemrész vezetője is nyomon követheti a termelés alakulását. Az iroda műszerfalán ugyanis szintén elhelyeznek hosszmerő órákat. Az első ilyen óra felszerelése már megtörtént, ezt hamarosan követi a többi beszerzése és felszerelése is. Ugyahogy közel az idő, amikor az egyes gépek termelése másodperc pontossággal „mutatja magát” az irodai műszerfalán.

A brigád kapcsolata eleven és állandó az üzem dolgozóival. Most próbálkoznak például egy lefejőberendezéssel. Már többen kérték: „Aztán csinálják meg az én gépre is”. Az ilyen várakozás még csak jobban kötelezi a Pattantyús-brigá-

dot, hogy megfeleljenek a bizalomnak.

A munkások maguk is gyakran állnak elő hasznos és jó javaslatokkal. Legutóbb például Kovács II. Józsefné indítványával foglalkoztak a fiatal műszakiak, s mivel egy művelet megtakarítása valóban elérhető általa, hozzáálltak kivitelezéséhez.

Látható, hogy nem volt véletlen a névválasztás: igazi Pattantyús-követők a brigád tagjai. Ezt bizonyítja napról napra, s nem szavakkal, hanem az eredmények nyelvében.

S. M.

Újzeneek Lausanneban

A közelmúltban lezajlott genfi magyar hetek kiemelkedő közönségsikere nyomán — mintegy a magyar hetek folytatásaként — szerdán Lausanne legnagyobb éttermében, a Metropolban megkezdődött a magyar konyhaművészet hete. Ennek során budapesti szakcsok 15 féle magyar ételkülönlegességet mutatnak be a svajciaknak. A magyar gasztronómiai hetre egybeként Genfből Lausanneba érkezett Pécsi József és népzenekara.

GYORSPOSTA * GYORSPOSTA GYORSPOSTA * GYORSPOSTA

VILÁGOS LESZ A „KUTYASZORÍTÓ”

A Felsővárosi feketeföldeken a Sándor utca végét a Makkosházi úttal összekötő dűlőúton — kutyaszorító — igen sokan járunk felöttök és gyermekek. Ez az utca számunkra túl „romantikus”, ugyanis az esti sötétben félve járunk haza. Azok az események, amik ott történnek, nem tűnnek nyomdafestéket. Ráadásul a napokban meg gondolatlan személyek dróttal elzárták a keskeny utcát, s csak a véletlen múlt, hogy a sötétben nem történt súlyosabb baleset. Jó lenne, ha a II. kerületi tanács megésínálna a megígert közvilágítást — irták szerkesztőségünkhez küldött levelükben 25 aláírással a Gáz utca lakói.

A panasszal felkerestük a II. kerületi tanácsot, ahol

ELSZÁLLÍTIK A TÖRMELEKET

A Víz- és Csatornaművek Vállalat jóvoltából nem lehet szellőztetni, állandóan zárra kell tartani az ablakokat a Gutenberg iskolában, pedig 800 tanuló jár ide. A lakók helyzete sem könnyebb. A kiáott csatornárkot már régen betemette a vállalat, de a kimaradt földkupacok gazdátlanok váltak. Emiatt minden elhaladó jármű után porfelhőbe vesző az utca. Jó lenne, ha a Víz- és

Koncz Mihály vb-elnökkeltes a következőket mondta:

— A „kutyaszorító” ügye minket is szorít. A legutóbbi vb ülésen is tárgyaltnak arról, hogy ezt a régen megrendelt munkát a DAV miért nem végezte el. Most újra felvesszük a kapcsolatot a DAV-val, hogy minél előbb iktassák be a nagy munkák mellett a Gáz utca közvilágításának korszerűsítését is.

Mi is ezt tettük. Felkerestük a Dél-magyarországi Áramszolgáltató Vállalatnál Hörömpöl József főmérnököt. Így válaszolt: Legkésőbb a jövő hét első napjaiban dolgozunk felszerelik az öt közvilágítási lámpatestet, s ezzel a „romantika” helyett világosság lesz a Gáz utcában.

— Sürgősen intézkedem és néhány napon belül elszállítatjuk a törmelékát a Gutenberg utcából — ígérte Szilváry László, a Víz- és Csatornaművek Vállalat főmérnöke.

Negyvenéves a Szegedi Egyetemi Énekhar

— „Volt egy dédelgetett álomképünk: az „Éneklo Magyarország...”. Valóráválatását megakadályozta a háború... Most újra énekelni kezd az ország... Kívánom, hogy az Önök énekének hangja — mindig erősebb legyen az ügydörgésnél...”

E mondatok 1954-ben hangzottak el a szegedi tudományegyetem auditorium maximumában, az Egyetemi Énekhar 40. évfordulója alkalmából. Ekkor ünnepi hangversenyen. Kodály Zoltán biztató szavai, buzdítása szárnyakat adott akkoriban az énekhar további működéséhez. Negyven éven át mindmáig jelentékeny kórusa maradt a négy magyar zeneszerző-zenei: Kodály és Bartók művészi propagálásának, a 20. század zeneirodalma legkiválóbb művei tolmácsolásának — nem csupán az egyetemi ünnepségeken, hanem számtalan rádiószereplésükkel, sőt külföldi hangversenykörutakon is.

Negyven esztendeje, 1925 novemberében rendezte el — az Egyetemi Tanács határozata alapján — az akkori rektor, dr. Reisz Frigyes az énekhar megszervezését, s az elmúlt negyven év során Bécsben, Innsbruckban, Salzburgban, Krakóban, Varsóban, Poznaóban, Szeczinben, Zürichben, Fribourgbán, Baselben is felszendült a szegedi egyetem fiai s lányai ajkán a Jézus és a kufarok, az Esti dal, a Cohors Generosa nevű diákköszöntő, a Bogójai táncok — s ki tudná felsorolni, mi minden — a széles és színes repertoárból.

A kórus vezetői éppoly szeretettel őrzik a Szegedi

Általános Munkás Dalegletnek „daltársi üdvözetlet” végződő, meleg köszönését 1926-ból, mint Dohnányi Ernő elismerő szavai, Messner salzburgi professzor megemlékezését, vagy Svesnyikov elismerését. Jögos büszkeséggel emlegetik budapesti szerepléseik sorát, azt, hogy többször kiségitették a pesti egyetemeket a felszabadulást követő években, a műegyetemet s a tudományegyetemet, felutazva egy-egy tanévnyitón vagy más ünnepélyre. Két kiemelkedő szólista is termett sorakban: a jelenleg Párizsban élő Pósa Mária operanékes-nő és Szalma Ferenc, az Operaház kiváló basszistája.

Kertész Lajos karnagynak a Szocialista Kulturáért kitüntetett jelvény tulajdonosának apró dolgozószobája bő tárháza, valóságos kis múzeuma a negyven esztendő eseményeinek.

Ma is több mint ötven aktív taggal rendelkezik az énekhar, s tekintettel arra, hogy a tanári pálya erősen „elnősiedett”, női karrá, változott az egykori férfikar. Mi mást kívánhatnánk a jubileum alkalmából a lelkes, éneklő egyetemista lányoknak, mint amit Kodály — annak idején: A föltámadott Szegedi Egyetemi Énekarnak boldog életet és megmaradást!

Dér Endre